Genel Poliklinikte Hasta Değerlendirilmesi

Uz Dr Eda İlarslan

AMAÇ

- *Kısa bir zaman dilimine rağmen hastayı etkin bir şekilde değerlendirmek ve uygun tedavi/öneriyi verebilmek*

GENEL PRENSİPLER

- *Sakin, dikkatli,sabırlı*
- *Dış uyaranlardan uzak (telefon, kapı)*
- *Göz teması*
- *«Hoşgeldiniz»*
- İsimle hitap

DIŞ GÖRÜNÜM – İPUÇLARI

- ✓ Büyüme
- ✓ Gelişme
- ✓ Psikolojik durum
- ✓ Genel durum
- ✓ Bilinç
- ✓ Toksik görünüm??
- ✓ Cilt: Solukluk, sarılık, döküntü
- ✓ Dismorfik bulgu?
- ✓ Solunum sıkıntısı

Sens clinique

ÖYKÜ ALMA

- 0-6 yaş: Aile odaklı
- 6-12 yaş: Çocuğu dinle; aile teyit etmeli
- 12 yaş ↑: Çocuk odaklı

- **Detaylı özgeçmiş + soygeçmiş sorgulaması**

Fizik muayene: Vital bulgular

- ***Solunum sayısı:***
- Sakinken sayılmalıdır.
- Mutlaka 60 sn sayılmalıdır.
- İnspeksiyon, palpasyon, oskültasyon

SOLUNUM SAYISI

YAŞLARA GÖRE NORMAL DEĞERLER

- Yenidoğan: 40-60/dk (PM: üst sınır 70/dk)
- 1-3 ay: 35-55/dk
- 3-6 ay: 30-45
- 6-12 ay: 25-40/dk
- 1-3 yaş: 20-30/dk
- 3-6 yaş: 20-25/dk
- 6-12 yaş: 14-22/dk
- 12 yaş üzeri: 12-18/dk

WHO: Oksijen tedavisi gerektiren takipne değerleri

- 0-2 ay: 60/dk
- 2 ay-1 yaş: 50/dk
- 1-5 yaş: 40/dk
- 5 yaş üzeri: 20/dk

VÜCUT ISISI

- Hastane koşullarında en sık: Kulak
- **Bebek ve küçük çocuklar: Aksiller**
- Ev: Aksiller önerilir
- En güvenilir ölçüm yöntemi: Rektal

KALP HIZI

YAŞLARA GÖRE NORMAL DEĞERLER

- Yenidoğan: 120-160/dk (PM: üst sınır 170/dk)
- 1-3 ay: 100-150/dk
- 3-12 ay: 90-120/dk
- 1-6 yaş: 70-110/dk
- 6-12 yaş: 60-95/dk
- 12 yaş üzeri: 55-85/dk

TANSİYON ÖLÇÜMÜ

- Polikliniğe başvuran her hastanın tansiyon ölçümü yapılması gerekli midir?

- **3 yaş üzerindeki çocuklarda mutlaka ölçülmelidir**

3 yaşın altında hangi durumlarda tansiyon ölçülmelidir?

- ✓ **Hipertansiyon Yönünden:**
- Konjenital kalp hastalığı (özellikle aort koarktasyonu)
- Endokrin patolojiler: Hipertiroidi, hiperparatiroidi, obezite, konjenital adrenal hiperplazi, hiperaldosteronizm, Cushing sendromu, feokromasitoma)
- Vasküler patolojiler: Renal arter stenozu, renal ven trombozu, trombüs gelişmiş umbilikal arter kateterizasyonu öyküsü, vaskülit
- Kafa içi basınç artışını düşündürür bulgular
- Böbrek hastalıkları
- Kan basıncı artışına neden olabilecek ilaçlar ile tedavi (steroid, D vitamini entoksikasyonu, sempatomimetrik kullanımı)
- Prematürite öyküsü
- Solid organ transplantı yapılmış hastalar
- Kanser hastaları
- Hipovolemi, dehidratasyon, şok, anemi, adrenal yetmezlik, kalp yetmezliği **(Hipotansiyon yönünden**)

TANSİYON ÖLÇÜMÜ

- Sakin, en az 5 dakikadır oturur pozisyondaki çocukta ölçülmelidir.
- Uygun kaf ölçümü önemli midir?
- Normalden küçük manşon: TA ↑ ölçülebilir!!

Manşon en az üst kol uzunluğunun 2/3'ü kadar olmalı

Manşonun eni üst kolun orta noktasının çevresinin en az%40'ı kadar olmalı

TANSİYON ÖLÇÜMÜ

- Tansiyon ölçümü nasıl değerlendirilir?

Uluslararası/Ulusal (Tümer eğrileri) Eğriler

- Cinsiyet, yaş ve boya göre:

  > %90 p: Prehipertansiyon

  > %95 p: Hipertansiyon

Uluslararası Tansiyon Eğrileri

TABLE 4 BP Levels for Boys by Age and Height Percentile

Age (y)	BP Percentile	SBP (mmHg)							DBP (mm Hg)						
		Height Percentile or Measured Height							Height Percentile or Measured Height						
		5%	10%	25%	50%	75%	90%	95%	5%	10%	25%	50%	75%	90%	95%
1	Height (in)	30.4	30.8	31.6	32.4	33.3	34.1	34.6	30.4	30.8	31.6	32.4	33.3	34.1	34.6
	Height (cm)	77.2	78.3	80.2	82.4	84.6	86.7	87.9	77.2	78.3	80.2	82.4	84.6	86.7	87.9
	50th	85	85	86	86	87	88	88	40	40	40	41	41	42	42
	90th	98	99	99	100	100	101	101	52	52	53	53	54	54	54
	95th	102	102	103	103	104	105	105	54	54	55	55	56	57	57
	95th + 12 mmHg	114	114	115	115	116	117	117	66	66	67	67	68	69	69
2	Height (in)	33.9	34.4	35.3	36.3	37.3	38.2	38.8	33.9	34.4	35.3	36.3	37.3	38.2	38.8
	Height (cm)	86.1	87.4	89.6	92.1	94.7	97.1	98.5	86.1	87.4	89.6	92.1	94.7	97.1	98.5
	50th	87	87	88	89	89	90	91	43	43	44	44	45	46	46
	90th	100	100	101	102	103	103	104	55	55	56	56	57	58	58
	95th	104	105	105	106	107	107	108	57	58	58	59	60	61	61
	95th + 12 mmHg	116	117	117	118	119	119	120	69	70	70	71	72	73	73
3	Height (in)	36.4	37	37.9	39	40.1	41.1	41.7	36.4	37	37.9	39	40.1	41.1	41.7
	Height (cm)	92.5	93.9	96.3	99	101.8	104.3	105.8	92.5	93.9	96.3	99	101.8	104.3	105.8
	50th	88	89	89	90	91	92	92	45	46	46	47	48	49	49
	90th	101	102	102	103	104	105	105	58	58	59	59	60	61	61
	95th	106	106	107	107	108	109	109	60	61	61	62	63	64	64
	95th + 12 mm Hg	118	118	119	119	120	121	121	72	73	73	74	75	76	76
4	Height (in)	38.8	39.4	40.5	41.7	42.9	43.9	44.5	38.8	39.4	40.5	41.7	42.9	43.9	44.5
	Height (cm)	98.5	100.2	102.9	105.9	108.9	111.5	113.2	98.5	100.2	102.9	105.9	108.9	111.5	113.2
	50th	90	90	91	92	93	94	94	48	49	49	50	51	52	52
	90th	102	103	104	105	105	106	107	60	61	62	62	63	64	64
	95th	107	107	108	108	109	110	110	63	64	65	66	67	67	68
	95th + 12 mm Hg	119	119	120	120	121	122	122	75	76	77	78	79	79	80
5	Height (in)	41.1	41.8	43.0	44.3	45.5	46.7	47.4	41.1	41.8	43.0	44.3	45.5	46.7	47.4
	Height (cm)	104.4	106.2	109.1	112.4	115.7	118.6	120.3	104.4	106.2	109.1	112.4	115.7	118.6	120.3
	50th	91	92	93	94	95	96	96	51	51	52	53	54	55	55
	90th	103	104	105	106	107	108	108	63	64	65	65	66	67	67
	95th	107	108	109	109	110	111	112	66	67	68	69	70	70	71
	95th + 12 mmHg	119	120	121	121	122	123	124	78	79	80	81	82	82	83
6	Height (in)	43.4	44.2	45.4	46.8	48.2	49.4	50.2	43.4	44.2	45.4	46.8	48.2	49.4	50.2
	Height (cm)	110.3	112.2	115.3	118.9	122.4	125.6	127.5	110.3	112.2	115.3	118.9	122.4	125.6	127.5
	50th	93	93	94	95	96	97	98	54	54	55	56	57	57	58
	90th	105	105	106	107	109	110	110	66	66	67	68	68	69	69
	95th	108	109	110	111	112	113	114	69	70	70	71	72	72	73
	95th + 12 mmHg	120	121	122	123	124	125	126	81	82	82	83	84	84	85
7	Height (in)	45.7	46.5	47.8	49.3	50.8	52.1	52.9	45.7	46.5	47.8	49.3	50.8	52.1	52.9
	Height (cm)	116.1	118	121.4	125.1	128.9	132.4	134.5	116.1	118	121.4	125.1	128.9	132.4	134.5
	50th	94	94	95	97	98	98	99	56	56	57	58	58	59	59
	90th	106	107	108	109	110	111	111	68	68	69	70	70	71	71
	95th	110	110	111	112	114	115	116	71	71	72	73	73	74	74
	95th + 12 mm Hg	122	122	123	124	126	127	128	83	83	84	85	85	86	86

Tümer Eğrileri

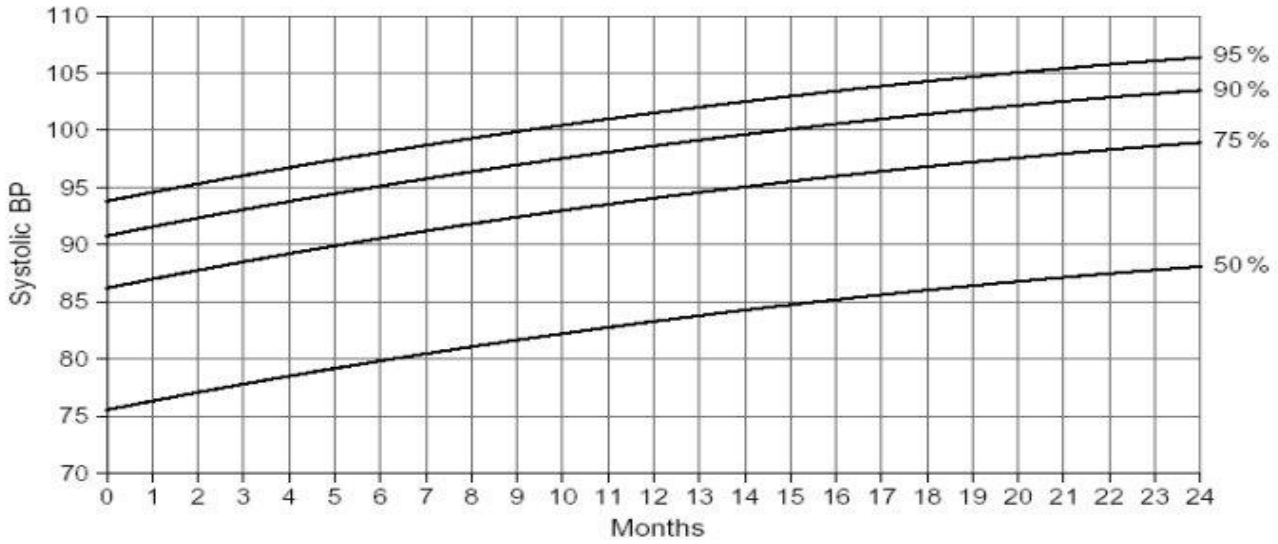

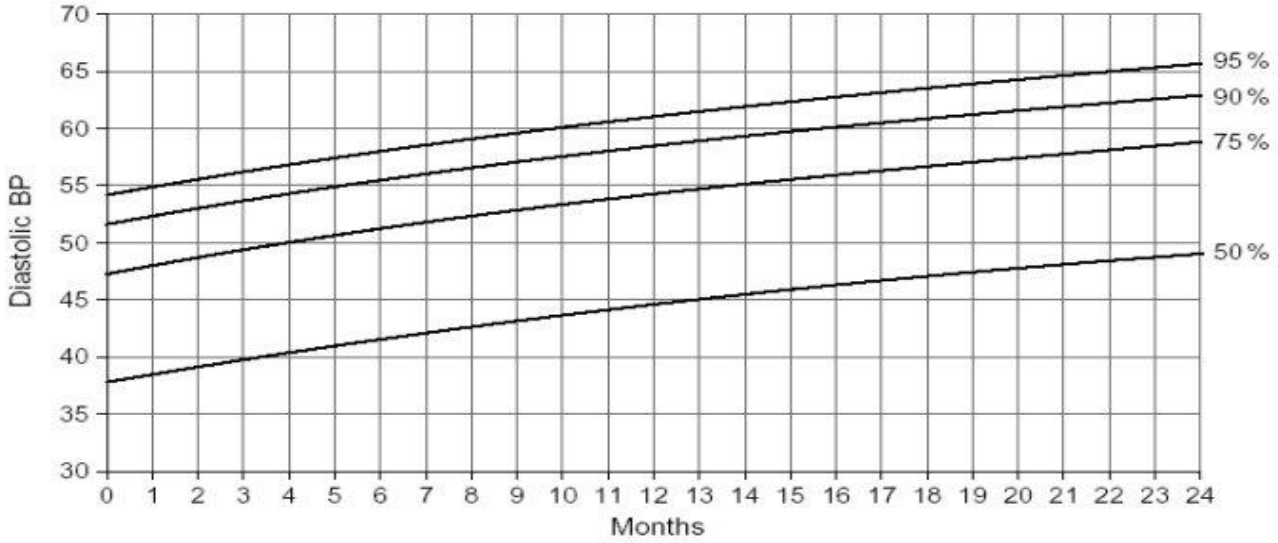

Oksijen satürasyonu ölçümü

Solunum sıkıntısı olan tüm çocuklarda ölçülmelidir.

Oksijen tedavisi gerektiren O_2 satürasyonu: ≤***%92***

SOLUNUM SIKINTISI BULGULARI

- Takipne
- Retraksiyon
- Burun kanadı solunumu
- İnleme
- Siyanoz
- Baş sallamalı solunum
- Bilinç değişikliği
- Düzensiz solunum, solunum durması (apne)

Büyümenin Değerlendirilmesi

Vücut ağırlığı

Boy

Baş çevresi

OLCAY NEYZİ STANDARTLARI

(2008)

BÜYÜMENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Baş çevresi ölçümü 3 yaşa kadar yapılmalı

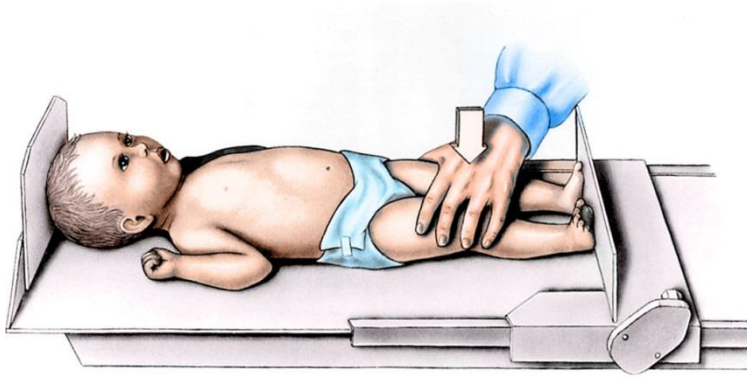

Boy 2 yaşa kadar yatarak ölçülür

Olcay Neyzi standartları
Erkek çocuk

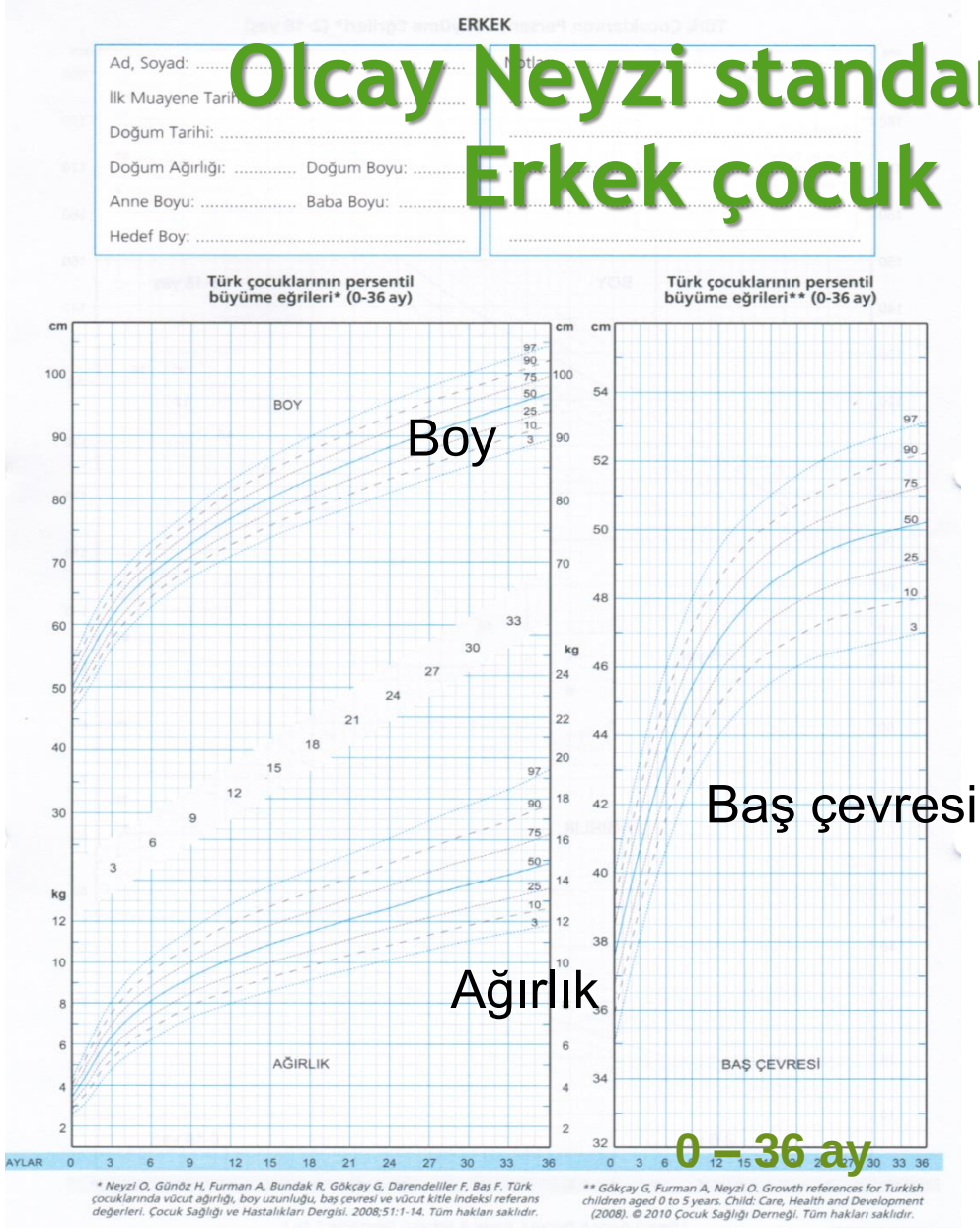

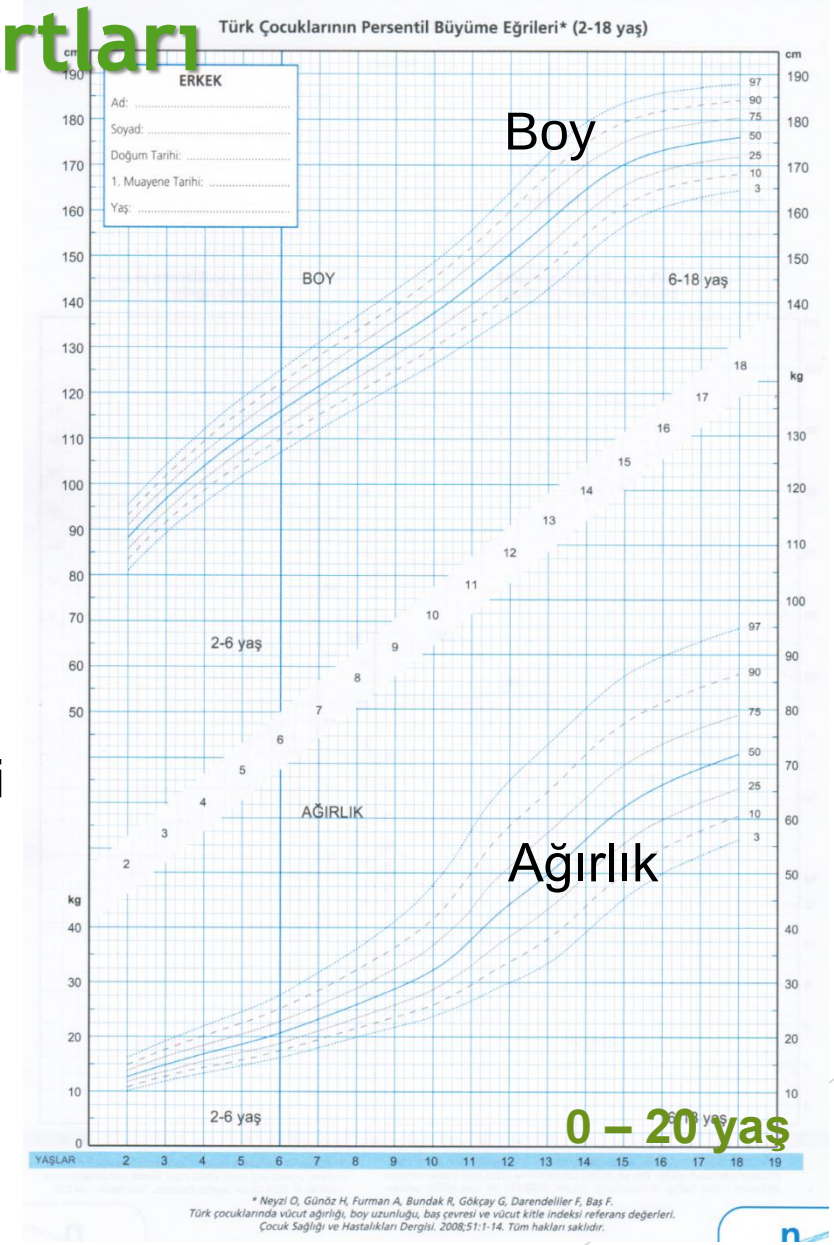

Olcay Neyzi standartları
Kız çocuk

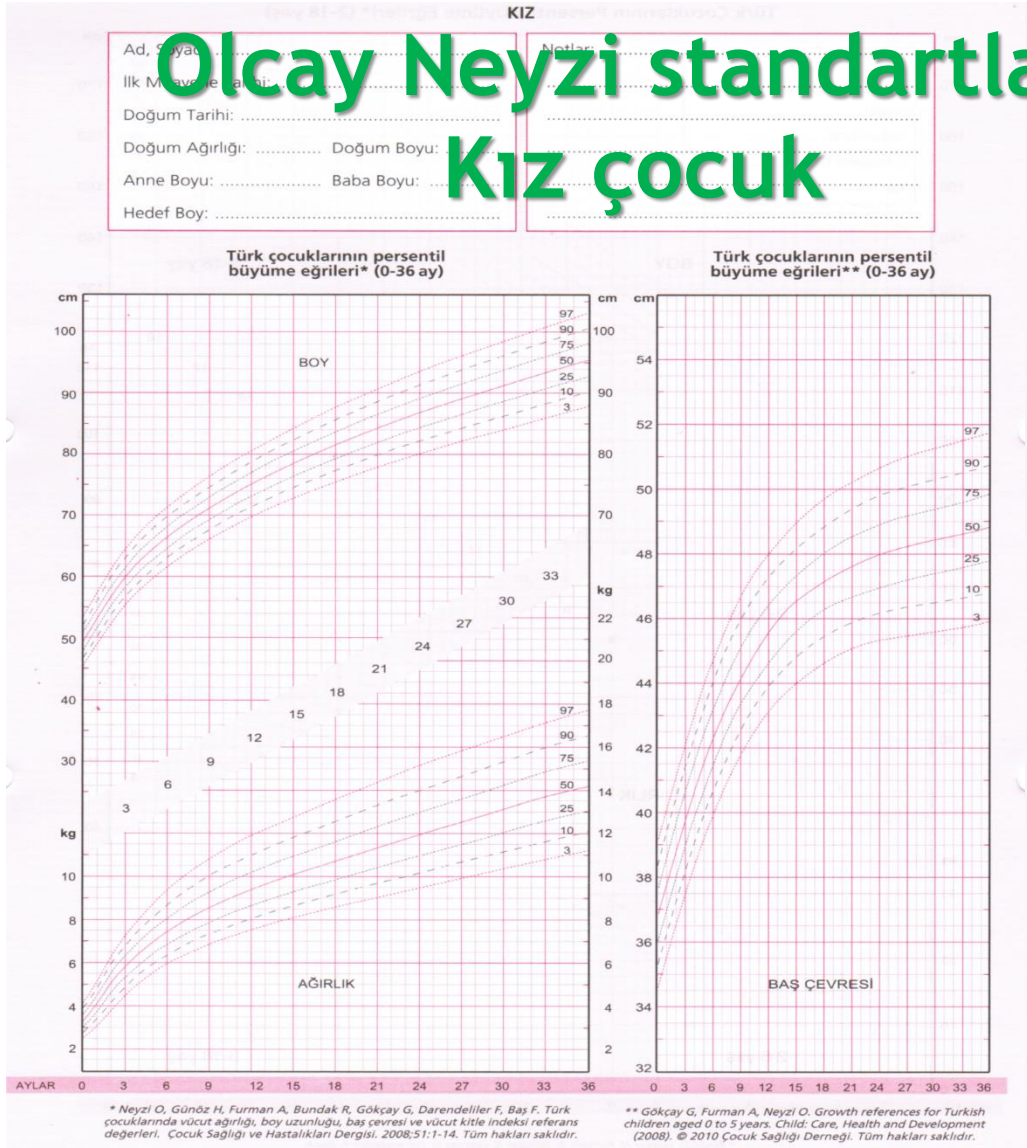

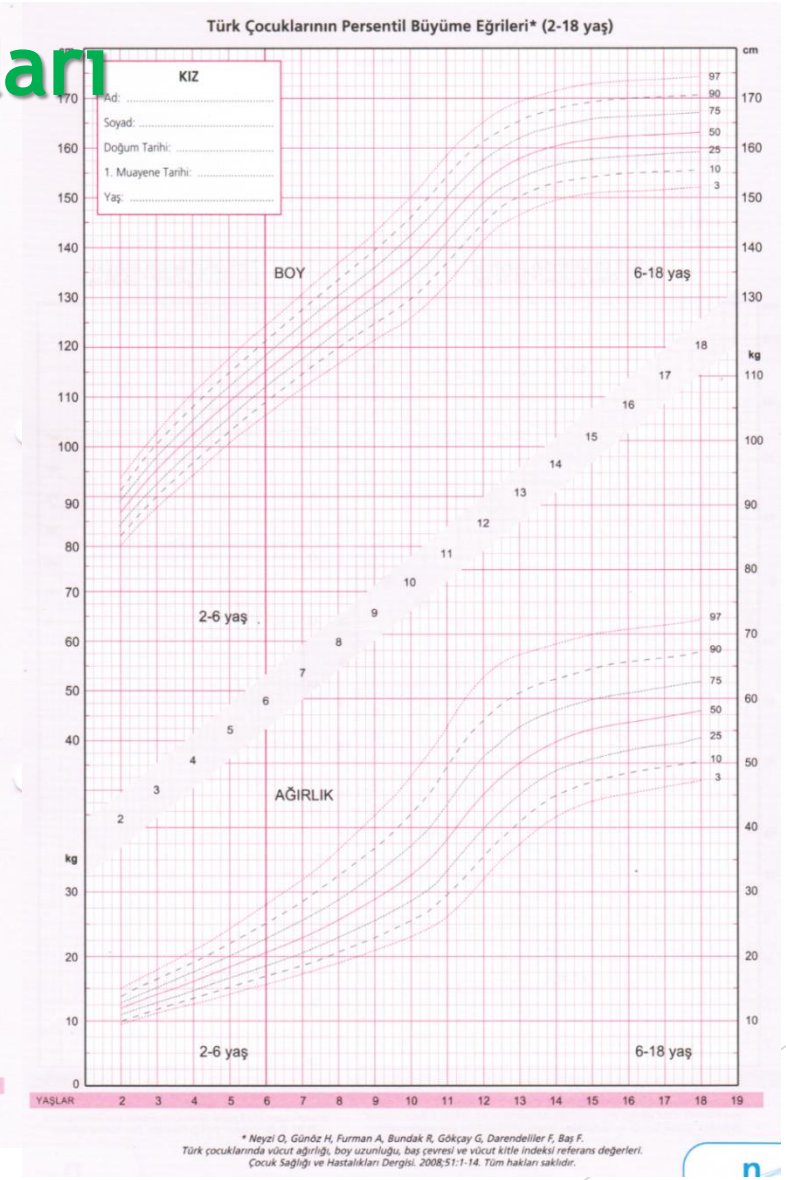

Uluslararası standartlar - CDC (Centers for Disease Control & Prevention)

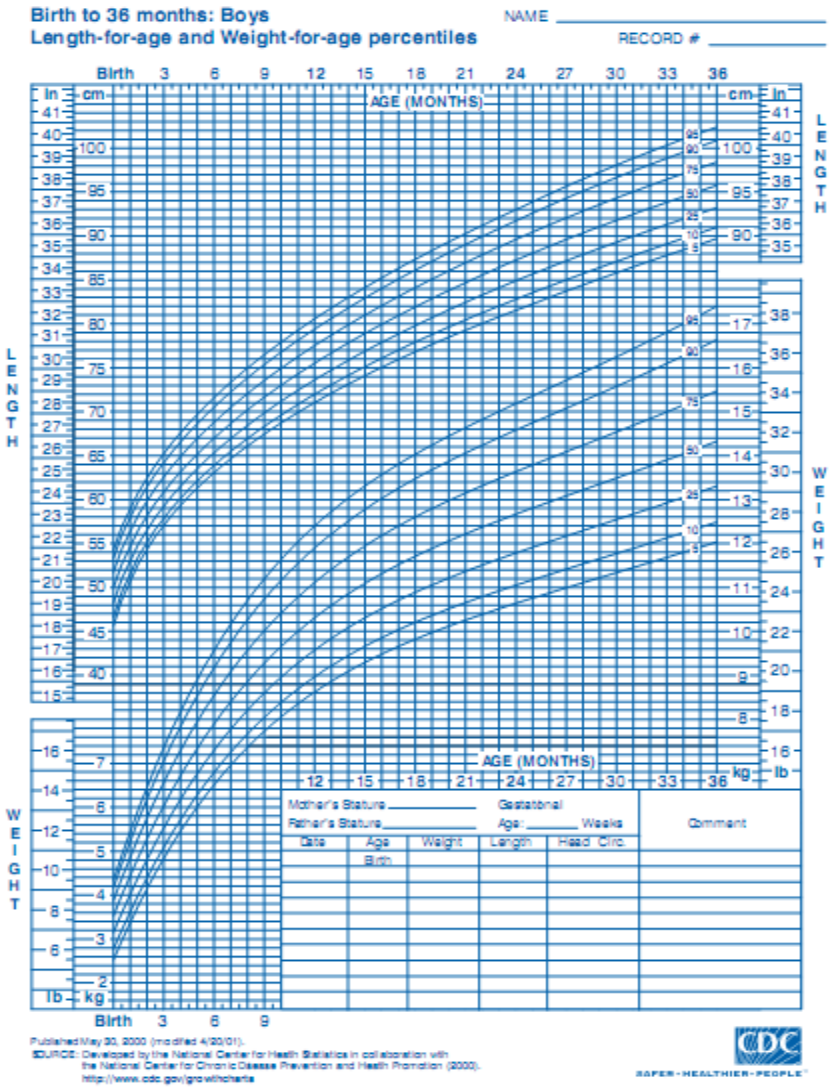

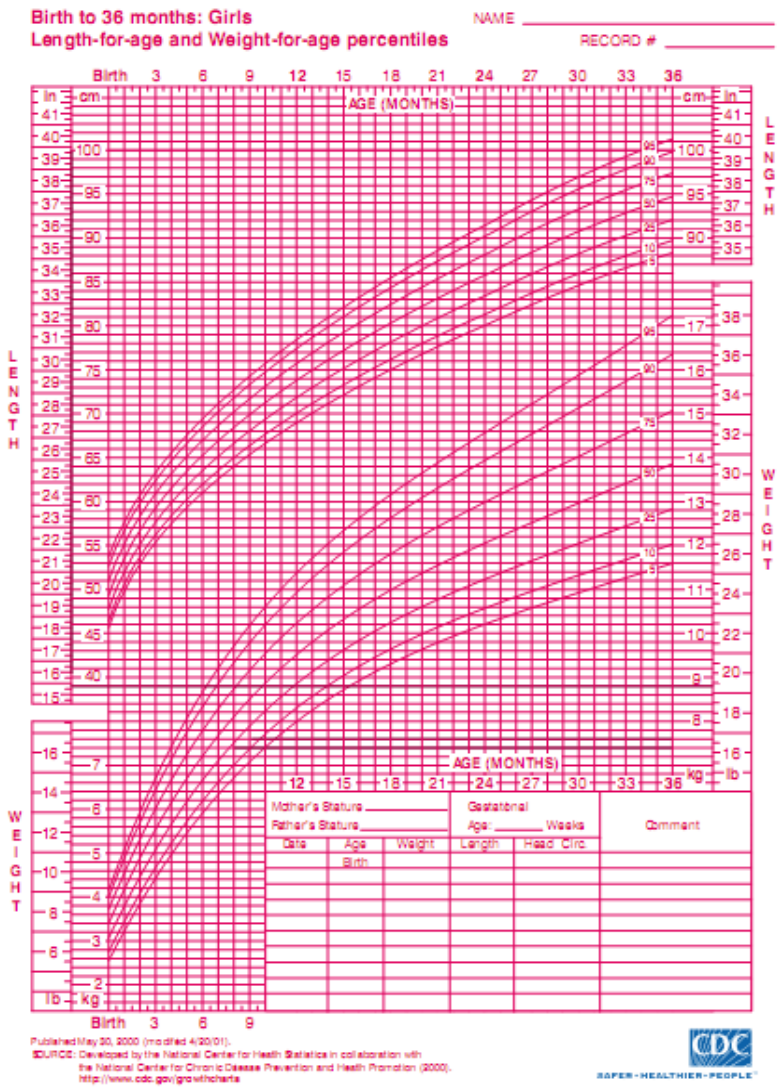

FİZİK MUAYENE

- Baş-boyundan başlayıp aşağıya inilir.
- Bebek:Konsantrasyon gerektiren sistemler önce muayene edilir
- Ergende mahremiyet önemli!!
- 6 ay-3 yaş arası zor bir dönem: Oyun, şarkılar denenebilir
- Çocuğa fizik muayenede yapılacak olanlar anlatılabilir.

FİZİK MUAYENE

Figure 1. Red reflex examination. Used with permission of Alfred G. Smith, MD, ©1991.

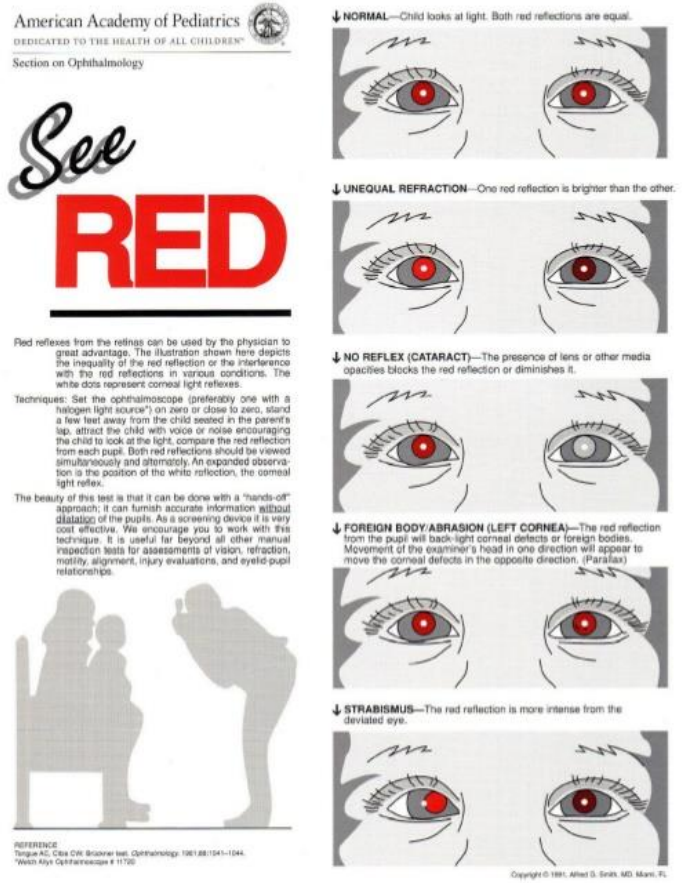

KIRMIZI REFLE MUAYENESİ FM'NİN ÖNEMLİ BİR PARÇASIDIR.

KIRMIZI REFLE TESTİ

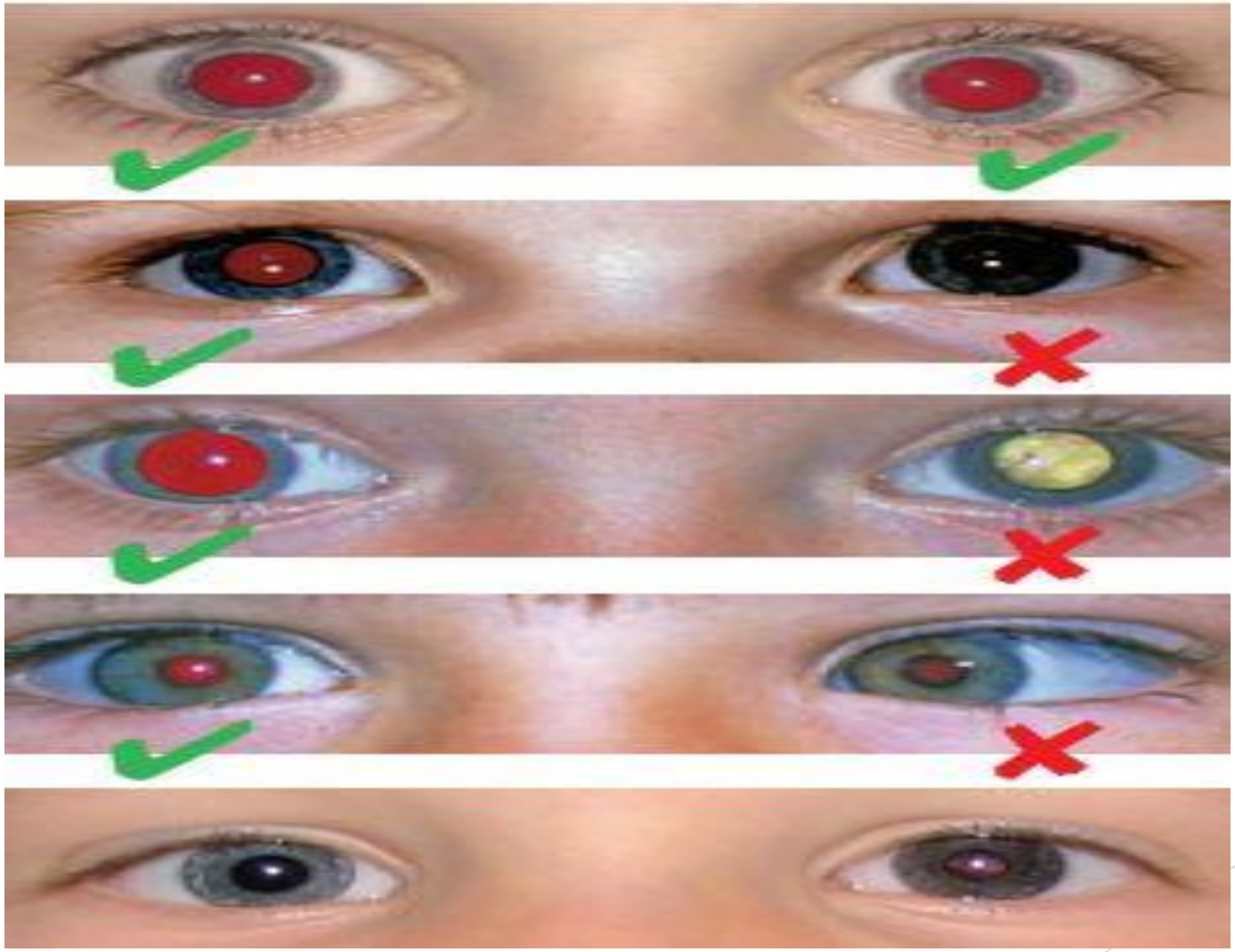

KIRMIZI REFLE TESTİ

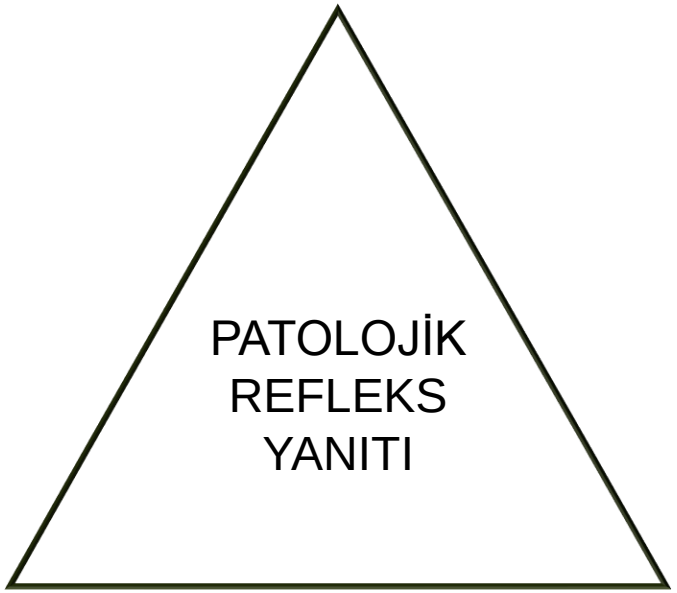

Konjenital katarakt
Konjunktivit
Glokom
Retinoblastom
Retinal kanama
Göz tutulumu gösteren sistemik hastalıklar
Yüksek dereceli kırma kusurları
Strabismus

KIRMIZI REFLE TESTİ

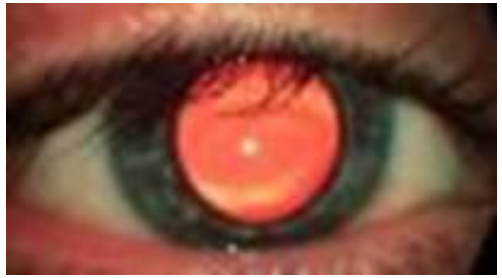

YD DÖNEMİNDE RUTİN MUAYENENİN BİR PARÇASI OLMASININ EN ÖNEMLİ AMACI ??

KONJENİTAL KATARAKT TARAMASI

KALÇA MUAYENESİ

- 2 yaşa kadar rutin muayenenin bir parçasıdır.

ANAMNEZDE MAJOR RİSK FAKTÖRLERİ:

- Kız cinsiyet (%80)
- Makat doğum (34 hafta ve üzeri doğumlar için) (Tüm makat doğumların %16-25'i GKD+)
- Pozitif aile öyküsü (Olguların %12-33'ü)
- Diğer risk faktörleri: Oligohidramniyoz; ilk çocuk, LGA, sıkı intrauterin duruşa neden olabilecek tortikollis, metatarsus adduktus gibi durumlar.

KALÇA MUAYENESİ

- **İLK 3 AY:**
- Ortolani-Barlow Manevraları
- Pili asimetrisi
- Bacak boylarında eşitsizlik

- **3 AY ve SONRASI:**
- Abduksiyon kısıtlılığı
- Pili asimetrisi
- Bacak boylarında eşitsizlik

KALÇA MUAYENESİ

- **BARLOW:** UYLUK 90 DERECE FLEKSİYON POZİSYONUNDA İKEN BAŞPARMAK İÇERİDE; İKİNCİ PARMAK ORTADA; 3.PARMAK TROKANTER MAJOR ÜZERİNDE TUTULUR; KALÇA NAZİKÇE ADDUKSİYONA GETİRİLİR, BİRAZ ARKAYA İTİLİR. DİSLOKASYON VARSA FEMUR BAŞININ ASETABULUMDAN ÇIKMASIYLA HİSSEDİLEN SES. SUBLUKSE İSE GİZLİ BİR GEVŞEK KAYMA HİSSİ FARK EDİLİR.
- **ORTOLANİ:** AYNI ŞEKİLDE TUTULAN KALÇA ABDUKSİYONA GETİRİLİR VE HAFİF ÖNE- YUKARI KALDIRILIR. POZİTİF MANEVRA; REDÜKTE EDİLEBİLEN DİSLOKE KALÇA ANLAMINA GELİR.
-

KALÇA MUAYENESİ

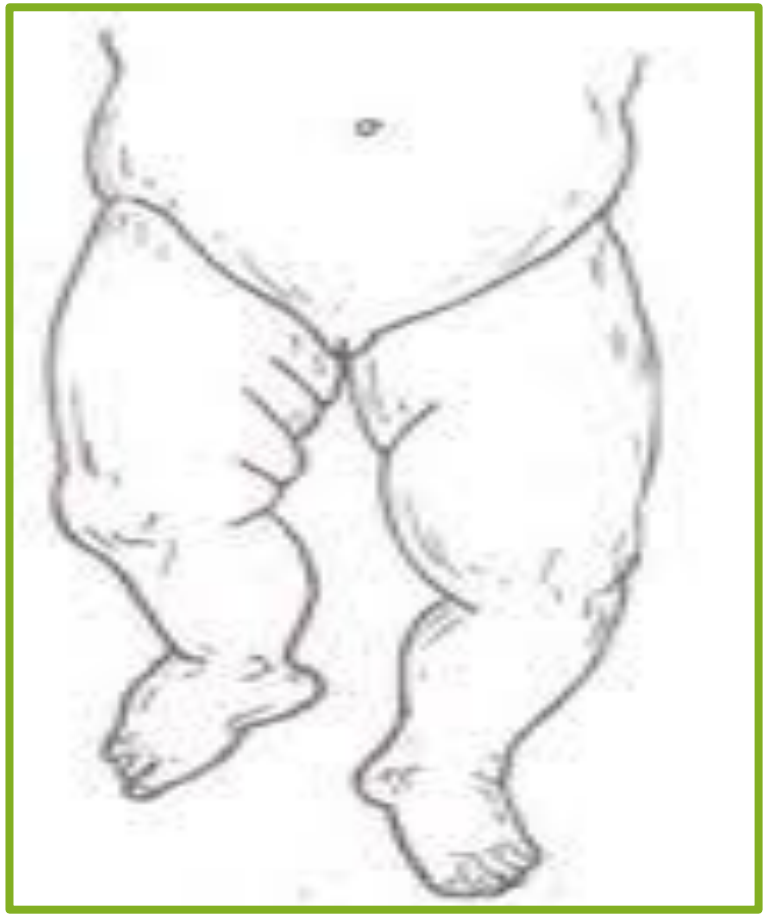

- UYARICI BİR BULGU!!
- HER ZAMAN PATOLOJİK DEĞİL!!
- **POPÜLASYONDA %20 +**

GALEAZZİ BULGUSU

- 3 AY ÜZERİ
- DİSLOKE DİZ DAHA AŞAĞIDADIR

GELİŞİMSEL KALÇA DİSPLAZİSİ

- Fizik muayene dışında rutin tarama testi var mı?
- ***Kalça USG***

6 HFT-4 AY ARASI YAPILIR.
DUYARLILIĞI YETERLİ DEĞİL

- Tanıda ALTIN STANDART: FİZİK MUAYENE

SPOT BİLGİLER…

- ***Akut tonsillit:***
- ✓ *Viral/bakteriyel ayırımı nasıl yapılır?*
- ✓ *Boğaz kültürü her hastada alınmalı mıdır?*
- ✓ *Tedavi?*

ABHS tanı testi endikasyonları

1. **Yüksek viral enfeksiyon şüphesi olmayan akut farenjit**
   - Öksürük Ø
   - Burun akıntısı Ø
   - Konjuktivitis Ø
   - Ses kısıklığı Ø
   - Ağızda aft Ø
2. **ABHS farenjiti ile uyumlu bulgular**
   - Akut başlangıçlı boğaz ağrısı, yutma güçlüğü,
   - Eksudatif/kriptik tonsillit,
   - Çene açısında hassas LAP
   - Kızıl döküntüsü
3. **Farenjit + ABHS teması**
4. **Asemptomatik kişi ev içi temas + ARA öyküsü varsa**

Tonsillofarenijt tedavisi

- ✓ **Viral:**

  - Bol hidrasyon, ateş düşürücü, burun temizliği

- ✓ **AβHS tonsilliti:**

  - Fenoksimetil penisilin
  - Benzatin penisilin
  - Amoksisilin

SPOT BİLGİLER…

TANI ÖYKÜ ve FİZİK İNCELEME ile konulur.

Akut otitis media:

- ✓ Kulak zarı bombe+ hiperemik+ sıvı görünümü vardır.

Seröz otitis media:

- ✓ Kulak zarı mat, retrakte, sıvı görünümü vardır.
- ✓ Bombelik ve hiperemi belirgin değildir.

Akut otitis externa:

- ✓ Dış kulak yolu hiperemik, ödemli, tragusa basmak ile belirgin hassasiyet var.

AOM TEDAVİSİ

1. Antibiyotik Tedavisi:

İlk seçenek

- ✓ Amoksisilin
- ✓ Amoksisilin- klavulonat

2. Analjezik
3. Burun temizliği, hidrasyon

→ **DESTEK TEDAVİSİ**

SPOT BİLGİLER…

- ***Akut sinüzit :***
- ✓ Tanısı nasıl konulur?
- ✓ Yardımcı laboratuvar/görüntüleme testine ihtiyaç var mıdır?
- ✓ Tedavisi

SPOT BİLGİLER: AKUT SİNÜZİT

- ✓ *TANIDA ESAS: KLİNİK DEĞERLENDİRME*

▶ ***Akut sinüzit tanı kriterleri;***

1. Uzamış (10-14 günden uzun süren) ÜSYE (üst solunum yolu enfeksiyonu) yakınmalarının olması (öksürük, burun akıntısı (pürülan/seröz))

2. Şiddetli ÜSYE (Yakınmaların başlangıcından itibaren 3-4 gün geçmesine rağmen halen şiddetli seyretmesi (39 C'den yüksek ateş+ pürülan burun akıntısı±yüzde ağrı)

3. Kötüleşen ÜSYE: Viral ÜSYE bulgularının 5-6.günden sonra düzelmeye başlamışken yeniden alevlenmesi

SPOT BİLGİLER: AKUT SİNÜZİT

- ✓ *SİNÜS GRAFİSİ ÇEKİLMELİ MİDİR?*

  HAYIR

- ❑ *Tüm sinüslerin havalanması 5-6 yaşından önce tamamlanmaz.*
- ❑ *NORMAL POPÜLASYONDA %50-60 ANORMAL GRAFİ*

- ✓ *TEDAVİ:*
- ❑ *10-14 gün süre ile amoksisilin veya amoksisilin-klavulonik asit*

SPOT BİLGİLER: ALT SOLUNUM YOLU ENFEKSİYONU

▶ *Fizik Muayene Bulguları nelerdir?*

PNÖMONİ:

- Solunum seslerinde azalma
- Her iki akciğer havalanmasında azalma
- Bronşiyal veya bronkoveziküler ses
- Krepitan (ince) ral
- Perküsyonda matite (lober pnömoni, atelektazi, plevral effüzyon)
- Solunum sıkıntısı bulguları

BRONŞİYOLİT:

- Ekspiryumda uzama, wheezing, sibilan ronküs
- Solunum sıkıntısı bulguları

SPOT BİLGİLER: ALT SOLUNUM YOLU ENFEKSİYONU

- ✓ ***AKCİĞER GRAFİSİ HER HASTADA ÇEKİLMELİ MİDİR?***

HAYIR

- ✓ ***AKCİĞER GRAFİSİ ENDİKASYONLARI NELERDİR?***
- *Tanı kesin değilse*
- *Hastalık şiddetliyse*
- *Komplikasyon şüphesi varsa*
- *Yineleyen akciğer enfeksiyonu varsa çekilmelidir.*